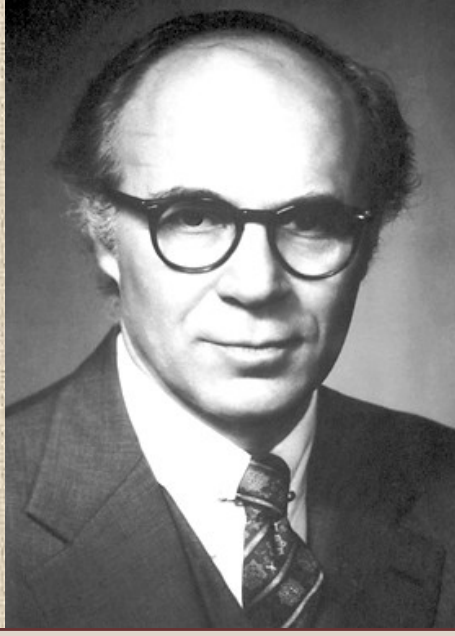

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü, İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi tarafından, 1980 yılında Lawrence Robert Klein'e (Pennsylvania Üniversitesi, ABD) verilmiştir. Klein bu ödüle "ekonometrik konjonktür modellerine ve bu modellerin iktisat politikası analizlerine katkısından dolayı" layık görülmüştür.

Lawrence Robert Klein - 1980 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: Leo Byron Klein and Blanche (Monheit) Klein'in üç çocuğundan biri olan Lawrence Klein 1920'de Omaha, Nebraska'da doğmuştur. Amerika'daki Büyük Buhran'ın ortasında büyümüş ve bu zor ekonomik dönemde yaşamış olması entelektüel gelişimine çok fazla katkı sağlamıştır. İki kez evlenen Klein ikinci eşi olan Sonia Anderson ile Chicago'da karşılaşmıştır. Üçü kız biri erkek dört çocuğu bulunan Klein, 2013 yılında 93 yaşında Gladwyne'da yaşamını yitirmiştir.

Eğitim-Kariyer: Lise eğitimini doğduğu kentin devlet okullarında tamamlayan Klein, matematik, İngilizce, yabancı diller ve tarih konularında sağlam bir eğitim görmüştür. Daha sonra Los Angeles City College'a, arkasından da Berkeley'deki California üniversitesine giden Klein lisans eğitimini 1942 yılında California Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Doktorasını 1944 yılında Massachusetts Institute of Technology'de yapmıştır. Berkeley'de çok sayıda ekonometrisyenle çalışmış ve Econometrica dergisinin gelişimine katkı sağlamıştır. Bunun üzerine ekonometri alanında ilerlemeye karar vermiş ve MIT'de çalışmalarına devam etmiştir. Burada P. Samuelson'un dikkatini çekmiş ve tezini onun yönetiminde hazırlamış ve sunmuştur. Doktorasını tamaladıktan sonra, Chiago'daki Cowles Commission'a katılmıştır. 1947'de Kanada'ya davet edilmiş ve hükümet için ekonomik modeller kurma çalışmasında bulunmuştur. ABD'ye dönünce New York'taki National Bureau of Economic Research (NBER) ve Michigan üniversitesi Survey Research Center'da çalışmış ve burada 1929-1952 dönemine ilişkin ABD'nin ekonometrik modelini oluşturmuştur. Klein 1958'den itibaren Philadelphia'daki Pennsylvania üniversitesinde bir kürsünün başına getirilmiştir. 1960 yılında Osaka'da bulunduğu bir sırada, başlangıçta Osaka ve Penssylvania üniversiteleri tarafından yayınlanan International Economic Review'nun kuruluşuna katkı sağlamıştır. Akademik kariyerinin büyük bir kısmını 1958'de çalışmaya başladığı Pennsylvania Üniversitesi'nde geçiren Klein, 1991 yılında emekli olmuştur.

Hobiler: Gençlik yıllarında en büyük hobisinin beysbol oynamak olduğu bilinen Klein, o zamanlarda bir beysbol takımında sopa taşıyıcı olarak görev yapmış ancak geçirdiği bir trafik kazası sonucu kırılan bacağı, onun beysbol oyuncusu olma hayalini elinden almıştır. Buna rağmen Klein, yaşamının diğer yıllarında beysbol maçlarını takip etmeye devam etmiştir. Ayrıca seyahat etmeyi seven Klein mesleki amaçlarla Japonya, İsrail, Meksika ve Avusturya gibi birçok ülkeye gitmiştir.

İktisat Bilimine Katkıları: Özellikle, ekonometrik ve istatistik metotlar, ekonomik konjonktür ve ekonomik tahminleme alanlarında çalışmalar yapmıştır. Arthur Goldberger ile birlikte çalışarak ABD için yeni bir ekonometrik tahmin modeli olan Klein-Goldberger modelini geliştirmişlerdir. Klein, 1960'li yıllar başında ABD ekonomisinin kısa dönem tahmini için çok ayrıntılı bir ekonometrik model kurmak ve işletmek için Brookings-SSRC Projesi lideri olmuştur. 1960'li yılların sonlarında ise Brookings modelinden daha küçük ama ABD makroekonomisini tahminde çok başarılı olan Wharton Ekonometrik Tahmin Modeli'ni geliştirmiştir. Sonra Wharton modelini geliştirmek ve yeni modeller kurmak için ilk özel sektör ekonometrik tahmin hazırlama ve satım şirketi olan Wharton Ekonometrik Tahmin Ortaklığı (WEFA), şirketini kurmuştur. Ayrıca global bir ekonometrik model kurma projesi olan LINK-modeli projesini geliştirmiştir. Ekonomik modellerin kurulması ve bunların iktisadi dalgalanmalara ve iktisat politikalarına uygulanması alanında orijinal ve seçkin araştırma ve çalışmalarıyla iktisat bilimine önemli katkılar sağlamıştır.